

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 22. november 2018

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)

[af justitsministeren (Søren Pape Poulsen)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Præcisering fra justitsministeren

Justitsministeren har anmodet om, at der medtages følgende præcisering af punkt 1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget:

»Med lovforslagets § 1, nr. 10, foreslås det, at Advokatnævnet får mulighed for betinget at frakende en advokat retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at udøve advokatvirksomhed, hvis den pågældende har gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af sine pligter som advokat. Tilsvarende foreslås det, at Advokatnævnet får mulighed for betinget at frakende en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab, hvis den pågældende har gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af de regler, som regulerer advokathvervet.

Det følger uddybende af pkt. 4.1.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at betinget frakendelse kan ske samtidig med Advokatnævnets pålæggelse af bøde efter retsplejelovens § 147 c, stk. 1. Endvidere bemærkes det, at betinget frakendelse således ikke udgør et alternativ, men derimod et supplement til bødepåleggelse.

I modsætning hertil angives det i pkt. 1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at Advokatnævnet for fremtiden får mulighed for – som et alternativ til bødestraf – betinget at frakende en advokat sin beskikkelse.

På den baggrund ønsker Justitsministeriet at præcisere i pkt. 1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at be-

tinget frakendelse ikke udgør et alternativ, men derimod et supplement til bødepåleggelse.«

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af IA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (IA) vil ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af IA):

Til § 1

1) I nr. 3 indsættes efter det foreslåede § 143, stk. 3, som nyt stykke:

»Stk. 4. Advokater og deres autoriserede fuldmægtige må ikke foretage eller medvirke til handlinger eller undladelser, som lægger hindringer i vejen for Advokatrådets tilsyn, eller hvis formål er at unddrage sig tilsynet.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

[Forbud mod unddragelse af Advokatrådets tilsyn samt indførelse af særlige oplysningspligter]

2) I den under nr. 5 foreslåede § 143 a ændres i stk. 2 og 3 »myndigheder« til: »offentlige myndigheder«.
[Sproglig præcisering]

3) I den under nr. 5 foreslåede § 143 a udgår i stk. 3 »og organer« og »eller organet«.
[Sproglig præcisering]

4) I den under nr. 5 foreslåede § 143 a indsættes i stk. 4 efter »oplysninger om«: »autoriserede fuldmægtige, advokatselskaber, jf. § 124, og«.
[Præcisering af anvendelsesområdet for lovforslagets § 143 a, stk. 1-3]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det følger af retsplejelovens § 143, stk. 2, at Advokatrådet fører tilsyn med advokater og deres autoriserede fuldmægtige. Såfremt en advokat eller dennes autoriserede fuldmægtig ikke samarbejder ved Advokatrådets tilsyn, vil det kunne indbringes for Advokatnævnet som en overtrædelse af god advokatskik efter retsplejelovens § 126, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i § 143, stk. 4, i ændringsforslaget foreslås det at indføre et udtrykkeligt forbud i retsplejeloven mod, at advokater og deres autoriserede fuldmægtige foretager eller medvirker til handlinger eller undladelser, som lægger hindringer i vejen for Advokatrådets tilsyn, eller hvis formål er at unddrage sig tilsynet.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at advokater og deres autoriserede fuldmægtige ikke må foretage eller medvirke til handlinger eller undladelser i relation til advokatvirksomhed, der har til formål at hindre tilrettelæggelsen eller gennemførelsen af Advokatrådets tilsyn med virksomheden.

Forbuddets anvendelsesområde vil eksempelvis være en situation, hvor en advokat undlader efter anmodning at besvare spørgsmål fra repræsentanter for Advokatrådet under tilsyn hos advokaten, eller ligeledes, når advokaten ikke medvirker til at fremfinde sager i forbindelse med tilsyn. Forbuddet finder desuden anvendelse i en situation, hvor en advokat ikke er til stede, når repræsentanter fra Advokatrådet skal gennemføre en planlagt kollegial samtale. Endvidere vil forbuddets anvendelsesområde være en situation, hvor en advokat undlader at fremsende materiale til revisor efter anmodning i tilfælde, hvor Advokatrådet har besluttet at gennemføre en revisorundersøgelse. Det samme gælder, hvis advokaten undlader at være til stede på kontoret, når revisor kommer for at gennemføre undersøgelsen, eller nægter revisor adgang, eller hvis advokaten på chikanøs måde forsøger at hindre berømmelse af revisorundersøgelsen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer desuden, at advokater og deres autoriserede fuldmægtige ikke må foretage eller medvirke til handlinger eller undladelser i relation til advokatvirksomhed, der har til formål at unddrage sig Advokatrådets tilsyn. Forbuddets anvendelsesområde vil eksempelvis være en situation, hvor en advokat påtænker at etablere eller udskille virksomhed fra sit advokatfirma med det

formål at unddrage den pågældende virksomhedsaktivitet fra Advokatrådets tilsyn.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at supplere lovforslagets bestemmelser om et effektivt advokattilsyn ved yderligere at styrke grundlaget for, at Advokatrådet kan foretage et oplyst og uhindret tilsyn med alle relevante forhold i en advokatvirksomhed.

Som supplement til ændringsforslaget foreslås det desuden at indføre en særlig oplysningsforpligtelse for advokater i de advokatetiske regler, der udarbejdes af Advokatrådet. Det foreslås således, at en advokat, som uden for sin advokatvirksomhed i erhvervsmæssigt øjemed driver anden virksomhed, der af kunderne kan forveksles med advokatvirksomhed, forpligtes til af egen drift at oplyse kunderne om, at virksomheden ikke driver advokatvirksomhed og dermed ikke er omfattet af reglerne for advokatvirksomhed, og at virksomheden ikke er underlagt Advokatrådets tilsyn. Forpligtelsen har til formål at sikre, at der er den fornødne gennemsigtighed i relationen for de kunder, der handler med advokatens anden erhvervsvirksomhed. Desuden styrkes tilsynet med advokaterne i relation til situationer, hvor de driver anden erhvervsvirksomhed.

Den foreslåede oplysningspligt angår kundeforhold, som advokaten etablerer eller har etableret i erhvervsmæssigt øjemed uden for sin advokatvirksomhed. Advokaten vil dog også være underlagt en oplysningspligt over for sin klient, såfremt advokaten flytter virksomhed af betydning for klienten ud af sit advokatfirma. Advokaten skal – ligesom i dag – oplyse om forhold af relevans for klienten, ligesom advokaten ikke må handle i egen interesse, hvis handlingen strider mod klientens interesse.

Der indgår desuden et relevanskriterium i den foreslåede oplysningspligt. Der skal således være tale om, at advokaten i erhvervsmæssigt øjemed driver anden virksomhed, der af kunderne kan forveksles med advokatvirksomhed. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis advokaten driver ejendomsadministration ved siden af sin advokatvirksomhed. Derimod vil eksempelvis vinimport eller landbrug ikke være omfattet af advokatens oplysningspligt.

Advokatrådet har tilkendegivet at ville indsætte oplysningspligten i de advokatetiske regler. Oplysningspligten vil dermed være omfattet af Advokatrådets tilsyn.

Endvidere foreslås som supplement til ændringsforslaget at udvide advokaters oplysningspligt i forbindelse med den såkaldte klientkontoerklæring, som advokater årligt afgiver til Advokatrådet. Manglende indgivelse af klientkontoerklæringen anses for at være en overtrædelse af god advokatskik, der kan medføre en sanktion fra Advokatnævnet.

Klientkontoerklæringen indeholder oplysninger om de betroede midler, som en advokat håndterer på vegne af en klient eller tredjemand i kraft af sit hverv som advokat. Advokatrådet benytter oplysningerne til at kontrollere overholdelsen af reglerne i klientkontovedtægten, der regulerer, hvordan en advokat skal håndtere betroede midler.

Med den foreslåede oplysningspligt skal en advokat i forbindelse med den årlige klientkontoerklæring fremover oplyse, hvis advokaten ejer andel i anden virksomhed end advokatvirksomhed. Endvidere skal virksomhedens navn og

formål samt advokatens ejerandel oplyses. Oplysningspligten forudsætter, at advokaten med sin investering ønsker og får indflydelse på driften af den pågældende virksomhed. En advokat vil således ikke i forbindelse med den årlige klientkontoerklæring være forpligtet til at oplyse om eksempelvis passiv pengeanbringelse i form af aktieinvesteringer i børsnoterede selskaber.

Formålet med den foreslåede udvidelse af oplysningspligten i klientkontoerklæringen er således yderligere at forbedre oplysningsgrundlaget for Advokatrådets tilsyn, herunder i forhold til det foreslåede forbud i § 143, stk. 4, mod at medvirke til handlinger eller undladelser, som lægger hindringer i vejen for Advokatrådets tilsyn, eller hvis formål er at unddrage sig tilsynet.

Advokatrådet har tilkendegivet at ville gennemføre oplysningspligten ved en ændring af den formular, som advokater skal udfylde i forbindelse med afgivelse af den årlige klientkontoerklæring til rådet.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er en sproglig præcisering for at ensrette angivelsen af »offentlige myndigheder« i lovforslaget.

Til nr. 3

Ændringsforslaget er en sproglig præcisering, idet lovforslagets § 143 a, stk. 3, nr. 1-3, alene angiver offentlige myndigheder og ikke organer.

Til nr. 4

Ændringsforslaget præciserer, at lovforslagets § 143 a, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse for oplysninger om autoriserede fuldmægtige og advokatselskaber, jf. § 124.

Peter Skaarup (DF) fmd. Peter Kofod (DF) Susanne Eilersen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Dennis Flydtkjær (DF)

Lise Bech (DF) Torsten Schack Pedersen (V) Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (V) Mads Fuglede (V) Marcus Knuth (V)

Michael Aastrup Jensen (V) Henrik Dahl (LA) Christina Egelund (LA) Naser Khader (KF) Simon Kollerup (S)

Lars Aslan Rasmussen (S) Bjarne Laustsen (S) Mogens Jensen (S) nfmd. Trine Bramsen (S) Rasmus Prehn (S)

Morten Bødskov (S) Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) René Gade (ALT) Sofie Carsten Nielsen (RV) Lotte Rod (RV)

Karsten Hønge (SF) Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 3. oktober 2018 og var til 1. behandling den 25. oktober 2018. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside, www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 3. juli 2018 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 349 (folketingsåret 2017-18). Den 3. oktober 2018 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget. Den 8. november 2018 sendte justitsministeren ydeligere høringssvar og et notat herom til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Nunatta Qitornai (NQ)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		